

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 547/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Michalom Žiaranom, Mierové námestie 37, Trenčín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 18 Er 3460/2009 zo 4. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 18 Er 3460/2009 zo 4. novembra 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je súdny exekútor, ktorý vykonáva exekúciu na základe poverenia vydaného okresným súdom. V predmetnej exekúcii vykonal ako jeden zo spôsobov výkonu exekúcie predaj nehnuteľnosti povinného. Dražba nehnuteľnosti sa uskutočnila 29. apríla 2013. Okresný súd schválil udelenie príklepu a následne sťažovateľ vykonal rozvrhové pojednávanie, ktorého sa osobne nezúčastnil nikto z predvolaných. Dňa 26. februára 2014 boli sťažovateľovi doručené námietky proti rozvrhu výťažku veriteľom Slovenská konsolidačná, a. s. Sťažovateľ podal na okresný súd návrh na schválenie rozvrhu výťažku a na žiadosť exekučného súdu dodatočne predložil aj exekučný spis. Okresný súd uznesením sp. zn. 18 Er 3460/2009 z 31. júla 2015, ktoré vydal vyšší súdny úradník, neschválil rozvrh výťažku a vyhovel námietkam veriteľa. Sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu, ktorý obsadený sudcom opätovne rozhodol tak, že námietkam veriteľa Slovenská konsolidačná, a. s., vyhovel a o odvolaní proti výroku, ktorým okresný súd neschválil rozvrh výťažku, bude rozhodovať odvolací súd, ktorému predložil vec na rozhodnutie.

3. Sťažovateľ namieta viacero nedostatkov v rozhodovaní okresného súdu, predovšetkým nevrátenie exekučného spisu, bez ktorého nemohol podať kvalifikované odvolanie a dostatočným spôsobom sa brániť, čím sa mu odňala možnosť konať pred súdom. Zároveň nie je možné ďalej exekúciu vykonávať, pretože exekučný spis nebol okresným súdom sťažovateľovi dosiaľ vrátený.

4. Okresný súd podľa sťažovateľa zle vyhodnotil podané námietky proti rozvrhu výťažku, pretože veriteľ nebol oprávnený na ich podanie. Sťažovateľ vychádza z výkladu

spojenia „mali byť predvolaní“ uvedeného v § 161 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“) a podľa jeho názoru ak veriteľ bol predvolaný na rozvrhové pojednávanie, nemal oprávnenie podať námietky proti rozvrhu výťažku.

5. Skutočnosti, ktoré veriteľ namietal, mal uplatniť najneskôr na rozvrhovom pojednávaní v súlade s § 162 ods. 1 Exekučného poriadku, inak na ne okresný súd podľa sťažovateľa nemal prihliadať, keďže zapieral nárok súdneho exekútora na trovy exekúcie. Taktiež považuje rozhodnutie okresného súdu za nepresvedčivé, pretože ten vo svojom odôvodnení bližšie neuviedol, prečo má sťažovateľ nárok na odmenu len z vymoženej pohľadávky oprávneného.

6. V predmetnej veci podľa názoru sťažovateľa okresný súd riešil závažnú právnu otázku majúcu vplyv na nezávislosť sťažovateľa ako súdneho exekútora, preto mal nariadiť pojednávanie. Jeho odmena tiež mala byť vypočítaná z vymoženej pohľadávky, k čomu dospel výkladom ustanovení Exekučného poriadku, a nie z vymoženej pohľadávky oprávneného.

7. Napokon sa sťažovateľ domnieva, že okresný súd svojou rozhodovacou činnosťou smerujúcou k znižovaniu trov exekúcie vyúčtovanej sťažovateľom ohrozuje jeho nezávislosť, pretože finančné zabezpečenie súdneho exekútora vytvára predpoklady pre jeho nezávislosť a možnosť vytvorenia personálneho, materiálneho a technického vybavenia exekútorského úradu, čím napomáha vymožitelnosti práva v právnom štáte.

8. Sťažovateľ na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu, napadnuté uznesenie zruší, veci vráti na ďalšie konanie okresnému súdu a prizná mu náhradu trov konania, na ktorých úhradu zaviazá okresný súd.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Ústavný súd už opakovane v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá

povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

13. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

14. V súvislosti s namietaným porušením označených článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu uznesením okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak im túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

15. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

16. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou

všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad určených § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

17. V danom prípade bolo napadnutým uznesením okresného súdu vyhovené námietkam veriteľa Slovenská konsolidačná, a. s., pričom o odvolaní sťažovateľa proti výroku skoršieho rozhodnutia okresného súdu, ktorým neschválil rozvrh výťažku, bude rozhodovať odvolací súd. Konanie pred okresným súdom nebolo uvedeným rozhodnutím skončené. Rozhodnutie okresného súdu nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci trov exekúcie, pretože v prípade neschválenia rozvrhu výťažku sa nimi bude sťažovateľ ako súdny exekútor opätovne zaoberať a predloží rozvrh výťažku na schválenie okresnému súdu. O odvolaní sťažovateľa, a teda o ochrane ním označených práv bude v odvolaní rozhodovať príslušný odvolací súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ má ešte k dispozícii iný účinný prostriedok ochrany týchto práv, ktorých porušenie namieta vo svojej sťažnosti.

18. Ústavou daná právomoc neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a zákonom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

19. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

20. Ústavný súd vzhľadom na obsah sťažnosti, v ktorej sťažovateľ napáda okrem iného aj skutočnosti, ktoré sa netýkajú posúdenia jeho trov exekúcie (formálne a vecné posúdenie námietok veriteľa proti rozvrhu výťažku), dospel k záveru, že v tejto časti bola sťažnosť podaná zjavne neoprávnenou osobou a z tohto dôvodu ju musel tiež odmietnuť.

21. O návrhu podanom zjavne neoprávnenou osobou možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov. Za návrh podaný niekým zjavne neoprávneným preto možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 26/06).

22. Súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento status mu priznáva Exekučný poriadok, ktorý v ustanovení § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti, vykonávanie ktorej je výkonom verejnej moci, postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právnou úpravou v Exekučnom poriadku preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávacie – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technický či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Ak preto súdny exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonávať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný dbať a rešpektovať základné práva tých osôb, vo

vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi.

23. Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

24. Z citovanej definície účastníkov exekučného konania vyplýva, že poverený súdny exekútor je účastníkom konania len vtedy, ak exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie. V danom prípade súdny exekútor je účastníkom konania, a teda je oprávnený podať sťažnosť, len pokiaľ ide o rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa vzniku nároku na trovy exekúcie, ktorú bol poverený vykonať. Súdny exekútor je preto účastníkom konania len pre tento úsek konania. Skutočnosť, či veriteľ podal námietky proti rozvrhu výťažku riadne a včas, resp. či ich bol oprávnený podať, je na posúdení príslušného exekučného súdu, nie súdneho exekútora vykonávajúceho predmetnú exekúciu.

25. Napokon ústavný súd ani nezhliadol relevantný dôvod, pre ktorý by bolo potrebné zohľadniť a vziať na zreteľ vyjadrenie sťažovateľa týkajúce sa námietok proti rozvrhu výťažku, ak v konečnom dôsledku rozvrh výťažku vždy schvaľuje exekučný súd, a to aj v prípade, ak námietky proti rozvrhu výťažku neboli vznesené. Exekučný súd je povinný vždy z úradnej povinnosti posúdiť, či rozvrh výťažku vykonaný súdnym exekútorom je v súlade so zákonom. Aj keby skutočnosti uvedené veriteľom neboli vznesené formou námietok proti rozvrhu výťažku, exekučný súd by ich bol povinný skúmať v rámci rozhodovania o (ne)schválení rozvrhu výťažku.

26. Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu nedostatku právomoci a v časti, ktorá sa netýkala trov exekúcie, z dôvodu, že sťažnosť bola podaná zjavne neoprávnenou osobou (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

27. Pokiaľ ide o rozhodovanie týkajúce sa ostatných procesných návrhov sťažovateľa, ústavný súd sa nimi z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017